

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Naročnina znaša

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira, Naročnina na nedeljsko izdajo „Edinosti“ stane: celoletno K 5-20, pol leta 2-60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilnosti pisma se ne sprejemajo in rokopol se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Pošto-branilniški račun št. 841-652. TELEFON šte. 1187.

Izhaja vsaki dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Posamične številke se prodajajo po 2 avš. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
CENE OGLASOV se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 2 1/2 mm); za trgovinske in obrtne oglašje po 20 stotink; za smrtnice, zahvale, poslanice, oglašje denarnih zavodov po 50 stot. Za oglašje v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjaja vrsta K 2. Mali oglašji po 3 stot. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglašje sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

BRZOJAVNE VESTI.

Velik požar v Ponikvah.

24 hiš upepeljenih. — 200.000 K škoda. — En otrok zgorel.

TOLMIN 31. (priv.) Sinoči ob 6. uri je začelo goreti na Ponikvah. Tolminski gasilci so zvedeli za požar še le ob 9. uri zvečer. Kljub velikemu naliivu so se nemudoma odpravili v Bačo in so šli od tamkaj peš z orodjem na Ponikve. Brizgalnice niso mogli vzeti seboj, ker ni pravih voznihi poti. Na kraj požara so došli okoli ene ure po noči, ko je bil ogenj uničil skoraj vso vas. Ubrani so ognja vendar tri hiše. Pogorelo je popolnoma 24 hiš z vsemi gospodarskimi poslopji vred. Zgorel je tudi en šesttedenski otrok, par volov, tri krave in en prešič ter mnogo perutnine. Škoda cenijo nad 200.000 kron. Večina pogorelece je bila zavarovana, toda le za male svote. Ogenj je nastal v neki bajti, kjer je najprej pričel goreti dimnik in na to slamnata streha. Ker so bile večinoma vse hiše krite s slamo in tesno skupaj zidane, bila je namah vsa vas v ognju.

Namestnik princ Hohenlohe na Tolminskem.

TOLMIN 31. Namestnik princ Hohenlohe se je včeraj zjutraj odpeljal v Kobarid, Bovec in čez Predil v Trbiž. Sinoči se je z vlakom preko Jesenic-Sv. Lucije vrnil v Trst.

Proračunski provizorij sankcioniran.

DUNAJ 31. „Wiener Zeitung“ je priobčila sankcionirani proračunski provizorij.

Unanja trgovina Avstro-Ogrske.

DUNAJ 31. Glasom statističnega izkaza trgovinskega ministerstva o unanji trgovini avstro-ogrškega carinskega ozemlja meseca junija 1907 je iznašal uvoz 197,4, izvoz 188 milijonov kron, torej pasivum trgovinske bilance 9,4 mil. kron. Od meseca januarja pa do junija je znašal uvoz 1157,3, izvoz 1095 milijonov kron torej pasivum trgovinske bilance 62,3 mil. kron.

Promet blaga med Avstrijo in Ogrsko.

DUNAJ 31. Glasom statističnega izkaza trgovinskega ministerstva o prometu blaga med Avstrijo in Ogrsko meseca junija 1907 je znašal uvoz iz Ogrske 81,3, izvoz iz Ogrske 90,2 mil. kron. Od meseca januarja 1907 je znašal uvoz iz Ogrske 481, izvoz iz Ogrske 526,3 mil. kron.

Novi prvi predsednik najvišjega sodišča.

DUNAJ 31. „Wiener Zeitung“ je priobčila cesarjevo lastnoročno pismo od 25. julija t. l., s katerim je bil tajni svetnik in drugi predsednik najvišjega sodišča Ignacij pl. Ruber imenovan prvim predsednikom tega sodišča.

Grof Stefan Karolyi.

BUDIMPEŠTA 31. (Ogr. biro) Državni poslanec grof Stefan Karolyi je ob 1. in pol uri popoldne v Nagy Karolyi-ja za kapjo umrl.

Kvota določena.

DUNAJ 31. „Wiener Zeitung“ je priobčila lastnoročno pismo ministrskega predsednika, v katerem se določa kvota za skupne stvari do konca leta 1907 v dosedanji visokosti.

PODLISTEK.

Starca.

Povest grofa Leva Tolstega.

Jelisej je pregovarjal tovariša. Jefim je premišljeval in premišljeval, na jutro je prišel k Jeliseju.

„Pa pojdiva,“ je rekel. „Imaš prav. Smrt in življenje sta v božjih rokah. Dokler je moč, treba iti.“

V enem tednu sta bila pripravljena za na pot.

Tarasij je imel denar doma. Vzel si je stodevetdeset rubljev, dvesto jih je pustil stari.

Tudi Jelisej je bil gotov. Deset panjev z zarodum vred je bil prepustil za sedemdeset rubljev sosedu, trideset rubljev je zbrskal doma; stara mu je dala zadnje, kar je bila prihranila za svoj pogreb, tudi sinaha je dala, kar je imela.

Vsa dela je bil izročil Jefim Tarasij starejšemu sinu; kje in koliko je treba napraviti sena, kam je treba navoziti gnoja, kako dogotoviti in pokriti hišo. Vsako stvar je bil preudaril in vse odredil.

Jelisej je samo naročil stari, naj mlado zalego v prodanih panjih dene posebej in

BUDIMPEŠTA 31. Uradni list je priobčil lastnoročno pismo cesarjevo na ministrskega predsednika, v katerem se kvota do konca leta 1907 določa v razmerju 33 1/2, nasproti 66 1/2.

† Patrijarh Branković.

KARLOVCI 31. (Ogr. biro) Cesar je potom kabinetne pisarne v toplih besedah brzojavnim potom izrazil škofijski sinodi in kongresnemu odboru najvišje sožalje nad smrtjo patrijarha Brankovića. Umrli patrijarh je v svoji oporoki postavil za univerzalno dedinjo svojo hčer gospod Milan Branković v Osjeku ter zapustil manjše legate za zadušnice cerkvam v Karlovcih, Zenti in Kuli. Dve poslopji v Karlovcih in več komadov zemljišč je zapustil šolskemu fondu Sv. Save.

Iz Srbije.

BELGRAD 31. Na kompetentnem mestu se dementuje vest, ki so jo inozemski listi priobčili po „Otačbini“, češ, da je bil v Palanki nameravan železniški atentat na kralja.

Štrajk tesarjev.

PARIZ 31. Med nekoliko stotinami štrajkovcev tesarjev in redarji je prišlo sinoči blizo nekega stavbišča do spodada, pri čemer so bili štirje redarji znatno ranjeni. Več štrajkovcev je bilo aretovanih.

Ministrski predsednik Clemenceau.

PARIZ 31. Ministrski predsednik Clemenceau, ki se je danes zvečer podal v Karlove vari na lečenje, namerava povrniti se v Pariz dne 23. avgusta.

Angleška spodnja zbornica.

LONDON 31. Spodnja zbornica je v sprejela finančni zakon z 232 proti 91 glasom ter je z 254 proti 107 glasom odobrila častno darilo za lorda Bramerja v znesku 50.000 funtov šterl., potem ko sta ministrski predsednik in Balfour ocenila njegove zasluge. Nacionalisti so Bramerja hudo napadali, državni tajnik Grey je pa napade najodločneje zavrnil.

Nemiri v Belfast.

BELFAST 31. Radi nemirov je dospel nadaljni bataljon pehote z oddelkom maksimovih topov.

BELFAST 31. Danes popoldne je došel semkaj nadaljni polk vojakov z oddelkom strojnih pušk. Dosedaj je došlo v mesto nad 6000 vojakov.

Iz Maroka.

TANGER 31. Angleški poslanec je prejel pismo, v katerem mu Mac Lean sporoča o žuganjih Raisulija. Na to je zahteval, da se ustavijo operacije proti Raisuliju. Izdana so bila takoj povelja v tem smislu.

RUSIJA.

Štrajk.

NOVO-ROSSIJSK 31. Pristanišni in železniški delavci so pričeli štrajkati.

VARSAVA 31. Vkljub prigovoru narodne stranke se je štrajk razširil. V 26 tovarnah štrajka 32.000 delavcev. Delavci so neki tramvajski voz napadli s kamenjem. — O poludne je tramvaj ustanovil promet.

LODZ 31. V protest proti nedavno izvršenim aretnjem in revizijam je bil proglašen generalni štrajk. V Posnaski tovarni so pričeli štrajkati trije oddelki.

LODZ 31. (Petr. brz. ag.) Danes so pričeli štrajkati delavci v 40 tovarnah, njih 20.000 na številu. Delavce, ki so hoteli na delo, so agitatorji razgnali. V tovarno bratov

oddá sosedu, pošteno, z zadnjo čebelico. O domačih opravilih ni niti začel govoriti: Saj bo videla sama, kaj in kako je storiti.

Ženske so jima napekle pogac, jima naredile malhe in urezale novih cunj za na noge; obula sta nove škornje, vzela povrhu še opanke in šla. Domači so ju spremili kos pota in se poslovili.

Jelisej je bil vselegra srca; ko je bila vas za njim, je pozabil na vse opravke. Mišlil je samo na to, kako bi ustregel tovarišu, ne rekel nikomur žale besede, v miru in slogi prišel na cilj in se potetn vrnil domov. Ali je šepetal gredoč kako molitev ali pa je pripovedoval kaj iz življenja svetnikov. Ako sta srečala na poti kakega človeka ali prišla v prenočišče — z vsakim je izkušal prijazno občevati in mu reči ljubeznivo besedo. Hodil je — in se veselil.

Enega Jelisej ni mogel pogrešati: nameril se je, da ne bo več njuhal, radi česar je bil pustil doma svojo tobakiro iz brezove skorje: a manjkalo mu je nečesa. Medpotoma je dobival malo tobaka v dar; pa je od časa do časa zaostajal za tovarišem, da bi ga ne zapeljal v greh, in je njuhal.

Tudi Jefim Tarasij je dobro korakal, ni storil nič slabega in ni govoril nič nepotrebnega: a manjkalo mu je lahkości na duši. Skrb za domačijo mu ni šla iz glave. Vedno

Dobnasitzy so prišli trije agitatorji in zahtevali, naj strojevodja ustavi stroje. Ko so hoteli delavci pregnati agitatorje, so ti streljali in enega delavca ranili smrtno, drugega pa lahko. V tovarni delajo dalje. Promet poulične železnice je radi delavskega štrajka ustavljen. Vozove poulične železnice stražijo čete. En delavec tovarne Richter je bil na cesti vmorjen z 8 strelji iz revolverja. Vojaštvo in policija sta pojačena.

Napad na orožnico.

VILNA 31. V minoli noči je nekoliko oboroženih oseb napalo orožnico. Eden je poskušal ubiti stražo, ki je pa napadalca vstrelila. Ko so potem prihiteli drugi stražniki, so ostali pobegnili.

Blagajnika oropana.

FEODOSIJA 31. Sinoči so v železniškem vlaku štirje roparji vgrabili dvema blagajnikoma neke ruske eksportne družbe 20.500 rubljev. Roparji so dali vstaviti vlak in so pobegnili.

Polijski nadzornik in njegov pomočnik umorjena.

OREL 31. (Petr. brz. ag.) Ko so se policijski nadzornik, njegov pomočnik in en pisar vračali iz deželne hiše, jih je napadlo več zločincev, ki so streljali ter ubili nadzornika in njegovega pomočnika. Risar se je zamogel rešiti.

Državni posl. vitez Vuković o hrvatsko-ogrskem sporu in bosanskem vprašanju.

II.

Na tozadevno interpelacijo je izjavil avstrijski ministrski predsednik baron Beck, da avstrijska vlada smatra za državnoopravno stališče Bosne in Hercegovine kakor jedino merodajno podlago: člen XXV. berlinske pogodbe, konvencijo med Avstro-Ogrsko in Turčijo od 21. aprila 1879 in pa zakone od leta 1879 in 1880, ki se nanašajo na razmerje do Bosne in Hercegovine. S temi akti da je jasno določena in zagotovljena soopravičenost dežel in kraljestev, zastopanih v državem zboru, do Bosne in Hercegovine. Ministrski predsednik baron Beck je tudi menil, da njegov ogrski tovariš ni izrekel nikakih dvomov glede te naše pravice.

Vitez Vuković odgovarja, da s tem odgovorom barona Becka še vedno ni pojasnjeno vprašanje, ali je bil nazor, ki ga je izrekel Wekerle uradno prijavljen avstrijski vladi. Kajti zakon od 20. oktobra 1880, tičeči se uprave Bosne in Hercegovine zahteva, da morata sporazumno postopati zakonodaja in eksekutiva obeh državnih polovic. Zato ostaja še vedno odprto vprašanje, kako se je moglo zgoditi, da je ob taki važni izjavi, v kateri se je govorilo o pravicah in zahtevah, mogel ministrski predsednik one druge polovice svobodno in samostojno postopati?! Pozneja, privatnim potom podana izjava dra. Wekerle ne more nadomestiti pritrditve avstrijske vlade, kakor jo zahteva zakon.

Slej ko prej ostaja torej odprto vprašanje, kako je mogel dr. Wekerle v oficijelni formi poskusiti z uveljavljenjem zahtev do Bosne in Hercegovine, ne da bi ga bil avstrijski ministrski predsednik nemudoma in energično zavrnil?!

Po mnenju viteza Vukovića je bila sploh nerodnost od strani ogrske vlade, da je ravno v tem trenutku sprožila bosansko vprašanje.

je mislil, kaj se pač zdaj doma godi; če ni pozabil sinu kaj reči, če bo sin tudi vse prav naredil... Ako je videl medpotoma, da sadé krompir ali vozijo gnoj, vedno je moral misliti na dom in na sina. Mikalo ga je, da bi se vrnil — rad bi bil dal navodilo in sam poprijel.

Starca sta romala že pet tednov; ponosila sta bila opanke in si morala kupiti nove. In prišla sta k Malorusom. Dosej sta bila za prenočišče in kosilo vsakikrat plačala; pri Malorusih pa so se kosali ljudje, kdo ju sprejme; prenočevali so ju, jima dajali jesti in niso marali vzeti denarja; devali so jima v malho kruha za na pot in tudi pogac.

Tako sta bila prehodila starca svojih dobrih sedemsto verst, preromala še eno gubernijo in prišla v kraje, prizadete od hude letine. Ljudje so ju sicer sprejemali pod streho in niso zahtevali plačila za prenočevanje, a jesti jima niso dajali ničesar. Niti kruha niso imeli povsod, včasih ga za denar ni bilo dobiti. Pretečeno leto, so pripovedovali ljudje, ni bilo nič obrodilo. Bogatini so bili uničeni, prodati so morali vse; ki so drugače za silo živeli, so obubožali popolnoma; in reveži so ali šli po svetu ali beračijo ali se kako doma prerivajo skozi — po zimi so jedli pleva.

Nemanja zmota — ki jo priznavajo celo tudi nekateri ogrski državniki — je bila ta, da so Madjari izzvali jezikovni konflikt s Hrvati v trenutku, ko je po reški resoluciji prišlo do zblizanja med Hrvati in Madjari, ker so prvi zaupali v pravicoljubje drugih in ker so bili prepričani, da bi bilo možno skupno delovanje na podlagi obojestranskih interesov. Za razočaranje, ki je sledilo — pravi Vuković — pride odtujenje in brzkone tudi sovraštvo, ki omaja fundamente skupnega življenja. In ta razvoj stvari bo uplival brezdvomno tudi na politiko monarhije glede sosednjih dežel. Pri tem pa pride v igro tudi avstro-ogrška nagodba, kajti nepovoljni odnošaji Hrvatske do Ogrske nalagajo hrvatski delegaciji v skupnem parlamentu v Pešti v dolžnost, da spravijo hrvatsko vprašanje na tapet. V tem pogledu se opirajo Hrvati na § 4. ogrskega zakonskega člena XXX. od leta 1868 in hrvatskega zakona od 8. oktobra 1868 st. 14., katere zakona se tičeta uzakonjenja dogovora o nagodbi med kraljevstvom Ogrskim na eni in kraljevstvom Hrvatskim na drugi strani. Ta zakona določata namreč, da se v bodoče morejo podobni temeljni zakoni in dogovori sklepati le ob zakonitem sodelovanju Hrvatske, Slavonije in Dalmacije.

Povsem opravičena je bila torej interpelacija poslancev Perića, Ivčevića in tovarišev, ki je stavila do ministrskega predsednika barona Becka vprašanje, da-li je voljan skrbeti za to, da se ob sedanjih pogajanjih z Ogrsko radi nove nagodbe kraljevstvu Hrvatskemu kakor samostojnemu državnemu faktorju zagotovita vpliv in sodelovanje na podlagi obstoječih zakonov?!

Naravno je, da je prišlo v razgovor tudi vprašanje, da-li je Ogrska vlada ob teh zakonitih odnošajih med Ogrsko in Hrvatsko sploh legitimirana za sklep nagodbe, in ali ni siljena dati garancij, da nagodbo, sklenjeno med Avstrijo in Ogrsko pripozna tudi Hrvatska?!

Ministrski predsednik baron Beck je izjavil v svojem odgovoru, da zakon od 21. decembra 1867, tičeči se stvari, ki so skupne za vse dežele monarhije, in pa s tem vjemajoči se člen XII. zakona od leta 1868 poznata samo dva sestavna dela: kraljevstva in dežele, zastopane v državnem zboru, na eni, in dežele ogrske krone na drugi strani. A zastopnika teh dveh delov, da stale avstrijski in ogrski parlament. Avstrijska vlada da je morala torej imeti ta zakonska določila pred očmi in ni mogla vršiti nikake ingerence na stvar, o kateri govori interpelacija.

Vitez Vuković pa odgovarja, da se je avstrijski ministrski predsednik s tem odgovorom postavil popolnoma na ogrsko stališče, o čemer pa je prezrl, da je avstro-ogrška pogodba od leta 1867 sestaven del nagodbe, ki sta jo leta 1868 sklenila Ogrska in Hrvatska in da — čim bi se zapustila podlaga od leta 1867 avstro-ogrške pogodbe in bi se imela spremeniti dotična temeljno zakonska določila — ne moreta ne ogrska vlada, ne ogrski parlament pravno-obvezno zastopati kraljevstva Hrvatskega. Kajti s tem bi se izvršila bitstvena sprememba na hrvatsko-ogrski nagodbi. Take spremembe pa se smejo izvršiti le na tisti način, na kateri je pogodba navstala: ob pritrditvi od strani vseh faktorjev, ki so to pogodbo sklenili.

Sicer je čudno — nadaljuje Vuković — da

Starca sta prenočila nekoč v večjem kraju, kupila kakih petnajst funtov kruha in odrinila pred jutranjo zoro, da ne bi hodila toliko po vročini. Okoli deset verst sta premerila, ko sta dospela k rečici; sedla sta tja, zajela vode v lonček, nadrobila noter kruha, jedla in premenila cunje na nogah. Jelisej je privlekel ven svojo tobakiro, nad čemer je Jefim Tarasij zmajeval glavo.

„Zakaj ne zagnati proč take nesnage?“

Jelisej je zabranil roko.

„Greh me je premagal,“ je rekel. „Kaj se hoče...“

Ko sta se odpočila, sta potovala naprej. Ko sta bila prehodila še kakih deset verst, sta prišla skoz veliko vas. Pripekalo je. Jelisej se je čutil čisto upehanega, hotel je počivati in piti, a Tarasij je stopal naprej. Tarasij je bil trdnější v hoji in Jelisej se je s težavo vlekel za njim.

„Rad bi bil pil,“ je stokal.

„Pa pij. Jaz ne maram.“

Jelisej se je ustavil.

„Ne čakaj na-me. Grem samo pit tukaj v hišo. Brž te dojem.“

„Dobro.“

In Jefim Tarasij je šel sam po poti. Jelisej je stopical proti koči.

(Pride še.)

sta Avstrija in avstrijski parlament leta in leta mirno gledala, kako se vrše pogajanja z Ogrsko, ne da bi se zadoščalo zahtevi zakona, da se zaslži tudi Hrvatsko. Ali ta pogreška se ne sme več ponoviti. K vsemu temu pa moreta avstrijska vlada in parlament zahtevati še, da vlada ne le na Ogrskem, ampak tudi na Hrvatskem popolna ustavnost, na čemer se mora vsprico najnovjših dogodkov zelo dvomiti.

Vitez Vuković zaključuje: Za vse te okolnosti in razmere, kakor tudi za slučaj, da Hrvatska kakor tretji za sklepanje poklicani faktor ne pripoznava pogodbe, sklenjene med Avstrijo in Ogrsko in da je s tem propadla vsa pogodbeni akcija — se baron ni zmenil in zato ni dal zadostnega pojasnila ne glede Bosne, ne glede ogrsko-hrvatskega konflikta!

Dogodki na Hrvatskem.

Nezadovoljstvo med ogrskim železničarji.

Iz Budimpešte javljajo, da je med uslužbenci ogrskih železničarjev opaziti veliko razburjenje, ker se poboljšanje plače ne prične od 1. januarja t. l. marveč še le od 1. julija t. l.

Za splošno volilno pravico na Ogrskem.

V Debrecinu je bil v nedeljo velik demonstracijski shod v prilog splošni volilni pravici. Enoglasno je bila vsprejeta resolucija, v kateri se žuga s splošnim štrajkom, ako vlada ne predloži v jesenskem zasedanju zakonskega načrta o splošni volilni pravici.

Sankcija železniških zakonskih načrtov.

Iz Budimpešte javljajo: Tu se širi govorica, da cesar ni še sankcioniral železniških zakonskih načrtov, kar je tem verjetneje, ker niso bili ti zakoni doslej faktično niti objavljeni. Železniški krogi so radi tega zelo vznemirjeni ter se boje, da ti zakonski načrti ne zadobijo najvišjega potrjenja.

Krvav boj v Makedoniji.

Iz Aten poročajo: V makedonski vasi Seres so turške čete obkolile skrivališče neke male makedonske bande. Bilo je petsto bašibozukov. Trideset vojakov je bilo ubitih, mnogo pa ranjenih. Tudi med ustaši je bilo več mrtvih. Skrivališče so razdejali s topovi. Na to so bašibozuki oplenili štiri hiše, sto njih pa zažgali. Prebivalstvo je prestrašeno.

Rusko-japonsko sporazumljenje.

Japonski poslanik v Parizu je nekemu sotrudniku „Petit Parisien“ izjavil, da rusko-japonsko sporazumljenje teži za vzdrževanjem statusa quo na skrajnem Vzhodu. Ostale točke se nanašajo na trgovske odnose, mandžursko železnico in ureditev meje. Kar se tiče korejskega vprašanja, je položaj povsem jase. Korejski cesar da je zakrivil mnogo pregrešk. Njegova odpoved da je bila mnoga posledica, ali odnošaj Koreje da se ni v ničemer spremenil, kajti Japonska je že vršila tamkaj svoje nadvladje. Pravice Evropejcev niso nikakor v nevarnosti. Na koncu je poslanik rekel, da vodi Japonska pomirljivo, miroljubno politiko. S Združenimi državami ni prišlo nikdar do resnega spora; a vršijo se pogajanja radi kalifornskih šol in radi naselejanja Japoncev v Združenih državah.

† Patrijarh Branković.

Srbski patrijarh in nadškof v Karlovcih, Jurij Branković, ki je v torek umrl, se je rodil leta 1830 v Kupleni kakor sin pravoslavnega svečenika. Učil se je v Starem Vrbašu, Baji in Nagy-Korösu; radi revolucije leta 1848 ni mogel nadaljevati svojih študij in je bil tri leta podnotar mesta Zente. Leta 1852 se je Branković upisal v pravoslavno semenišče v Karlovcih. Ko je bil posvečen v duhovnika, je nekoliko časa služil v Zenti potem pa v Somboru. Na srbskih cerkvenih kongresih leta 1861 in 1872 je bil izredno delaven. Leta 1882 je postal menih, meseca junija istega leta je bil izvoljen arhimandritom, a julija je bil posvečen temišvarskim pravoslavnim škofom. Karlovski cerkveni kongres ga je leta 1890 izvolil Karlovskim nadškofom in srbskim patrijarhom. Cesar je izvolitev potrdil ter ga istočasno imenoval tajnim svetnikom. Branković, ki je pripadal liberalni srbski stranki je v minolo spomlad hudopadla radikalna stranka. Očitno so mu več nerednosti v upravi cerkvenega premoženja. Vzlic vsem hudim napadom, ki so bili v zadnjem času napadjeni proti njemu, je imel patrijarh še mnogo pristašev. In še nedavno mu je bila izročena adresa s 5000 podpisov, v kateri se mu izražajo največje zaupanje. Kdo da postane upravitelj patrijarhalne stolice ni še znano. Imenujeta se nečak pokojnega patrijarha, budinski vladika Lucijan Bogdanović in Veršeški vladika Zmajnović. Pogreb patrijarha se bo vršil bržkone v petek.

Drobne politične vesti.

Dijete avstrijskih državnih poslancev. V Avstriji dobivajo poslanci po zakonu od 7. junija 1861. dnevno 20 K in potno odškodnino v znesku 2 K 64 st. za vsak mirijameter daljave od glavnega mesta njihovega volilnega okraja do Dunaja. Poslanci, ki bivajo na Dunaju in njega predmestju, nimajo pravice do potne odškodnine. Enake določbe veljajo za člene avstrijske delegacije.

— Demonstracije proti Italijanom v Inomosti. Iz Inomosti poročajo: Vled ogorčenosti radi italijanskih demonstracij v južni Tirolski je v ponedeljek

razburjena množica razdejala nekoliko italijanskih prodajalnic.

Obiski vladarjev v Bolgarski. Bolgarski listi poročajo, da se v poletku prihodnjega meseca za slavlje 20-letnice vlade kneza Ferdinanda pričakuje obisk srbskega kralja Petra in romunskega kralja Karola. Oba bosta v kneževem dvorcu v Evksinogradu gosta kneževa, zato se delajo tamkaj velike priprave. V Evksinogradski dvorec pride tudi veliki knez Vladimir, ki ostane v Bolgarski do 20. avgusta, ko se odkrije spomenik ruskim vojakom. To vest o kraljevih obiskih v Bolgarski so listi priobtili že nekolikokrat. A srbski uradni krogi ne vedo ničesar o tem.

Tittonijevo potovanje v Isl. Iz Rima poročajo: Ministerski predsednik Giolitti je imel dolgo posvetovanje z ministrom Tittonijem o sestanku v Desiju in o potovanju v Isl. Oba ministra sta se složila o nvanji politiki. Tittoni namerava potovati v Isl z avtomobilom.

— Španski kralj na Dunaju. Kakor javljajo iz Budimpešte prideta španski kralj in kraljica dne 13. septembra na Dunaj. Od tamkaj se podasta na grad Belye, kjer bosta gosta nadvojvode Friderika.

Dnevne vesti.

Mestni svet tržaški ima drevi ob 7. uri javno redno sejo. Na dnevnem redu je med drugim volitev municipalne delegacije in raznih komisij.

Posl. Pittoni in — lepa trikolora.

Neki dopisnik v včerajšnjem „Piccolo“ konstatuje, da je posl. Pittoni v svojem govoru v dunajskem parlamentu, kjer je izrekal svoje zadovoljstvo, da so bile oblasti v Trstu povodom sestanka italijanskih biciklistov toliko pametne, da niso zabarale italijanske trikolore v spredu, rabil frazo „lepe barve bele rudeče-zelene“, da pa je v italijanskem prevodu govora pridevnik „lepe“ izpuščen.

„Piccolo“ meni, da se to gotovo ni zgodilo po pomoti, ampak namenoma, ker je sicer prevod popolnoma točen ter se potem roga tako-le:

„To izpuščenje pridevnika je tudi simptom. Ali je gospodu Pittoniju v jasnem presledku sentimentalnosti ušlo, da je trikoloro svojega naroda nazval lepo? Ali na potu z Dunaja v Trst se je premislil s hladnim razumom: pridevnik je izginil in greh sentimentalnosti je proračuneno odtegnen očem čitateljev in rudečega princa (namestnika)“.

„Piccolo“ meni torej, da je iz italijanskega govora g. Pittonija fraza o „lepi“ trikolori izginila iz ozirov na čitatelje sploh. Nam pa se dozdeva, da se je to zgodilo z ozirom na slovenske čitatelje, katerim se brani ljubiti svoj narod in se jim „narodništvo“ slika kakor začetek in konec vsemu zlu na tem svetu. Seveda bi bilo malce fatalno, ako bi ti slovenski navdušeni internacionalci doznali, da so oni, ki jih zaprišežajo na internacionalizem, sami nacionalisti!

Stvar je za nas zanimiva tudi zato, ker nas spominja na nedavno minole čase, ko so socialno-demokratski govorniki in listi zasmejovali slovensko narodno stranko posebno zato, ker razobeša „cunje“!!! Sedaj pa se celo vrhnemu voditelju socialne demokracije vidi taka-le cunja — lepa!! Mari pa so cunje lepe le tedaj, če so belo-rudeče-zelene?!!

Tržaška okolica — rimska kampa-nja. Nič nas ne glejte tako debelo, ker stvar stoji črno na belem v dunajskem listu „Österreichische Volkszeitung“ v številki od 16. julija 1907 po Kristovem rojstvu:

„Morilski atentati v rimski kampa-nji. V klasični deželi roparskih napadov, v kampa-nji, bližnje in daljne okolice rimske, vladajo še danes neprijetni odnošaji. Kakor nam namreč javljajo iz glavnega mesta Italije, je bil v noči med 8. in 9. t. m. zunaj mesta pri takimenovanem lovcu od doslej nepoznatih storilcev neki kočijaž zavratno umorjen in oropan. V prošli noči pa je bil na cesti, ki vodi na Prosek ob enakih okolnostih neki drugi kočijaž žrtve roparskega napada. Tri osebe, ki so na sumu, so bile aretovane. Ni še dognano, da-li je bil v obeh slučajih isti storilec“.

Dobri naši Lonjeri, Bazovci, Openci, Križani, Prosečani itd. vedo sedaj, da žive v rimski kampa-nji, v klasični deželi roparskih napadov, ter da tvorijo okolico — Rima. Tako jih je poučil dunajski novinarski šmok. Čast in priznanje njegovemu geografičnemu znanju!

Taki ljudje, ki nič ne poznajo našega juga, ne ljudstva, ki biva tu, tvorijo takozvano nemško javno mnenje, ki — kakor znano — v visoki meri vpliva tudi na vso državno politiko. Ni čudo potem, da je vsa ta vladna politika v naših krajih taka, kakor da živimo v — rimski kampa-nji!!

Ono številko „Öster. Volkszeitung“ pa bi morali vendar skrbno spraviti v kakem arhivu v dokaz daljnem potomcem, da je bila nekaj pri lovcu in pod Prosekom — rimska kampa-nja!

O naši narodni delavski organizaciji. Goriška „Soča“ pozdravlja z veseljem vest, da se v Trstu snuje narodna delavska organizacija. V svojem izdanju od minolega torka prinaša na uvodnem mestu izvadek iz pravil, ki smo ga mi prijavi v izdanju minole nedelje. In pridodaje:

„Povdarjamo, da se organizacija ne omejuje le na Trst, ampak se mora širiti po celi Primorski.“

Iz teh določeb že je razvidno, kako lepo je zasnovana narodna delavska organizacija v Trstu. Ni dvoma, da bo lepo vspevala. Mi želimo le še to, da se tudi res razprostre po Primorski.

Če kje, je potreba dobre narodne delavske organizacije na Goriškem. Pri nas stopajo delavci v socialno demokracijo, ne da bi prav vedeli za namene soc. demokratov, ali ker ni druge primerne organizacije za nje, vstopajo v to. Ker so naši delavci značajni, so oni glavna opora soc. demokraciji, laški pa ne. Laški delavec na Goriškem je nacionalalec; večina med njimi čuti prav tako laško, kakor najbolj zagrižen laški nacionalalec. Pri zadnjih volitvah za državni zbor v Gorici so slovenski delavci volili Škabarja, laški pa Marjanja. Tem razmeram naj bo konec. Če so laški delavci nacionalci, zakaj bi ne bili tudi slovenski?!

Naši slovenski delavci čutijo narodno, ali držijo se discipline, kjer so. Radi tega delajo včasih proti svojemu narodnemu prepričanju.

Krepke narodne delavske organizacije je živa potreba pri nas. Naj stopijo za to poklicani moške na dan pa vstvarijo tudi na Goriškem dobro, res delavsko, slovensko organizacijo!

Lahi so v svojih delavskih organizacijah Lahi, pa še kakšni, Nemci so tudi Nemci, Čehi imajo svoje lepo razvite narodne delavske organizacije — čemu bi je tudi Slovenci ne imeli?

Delavci, nehajmo biti privesek Lahom in Nemcem, vstvarimo si sami krepko narodno delavsko organizacijo. Pričetek je v Trstu, naj se razširi po celi Primorski!

„Slovenski narod“ pa vsklika:

„Kdaj se pa pri nas na Kranjskem prično snovati take organizacije?!“

Kakor se vidi, se tudi drugod po Slovenskem odobruje ideja, ki jo hočemo v Trstu realizirati. Nade je torej, da seme, ki smo je v Trstu vrgli v ledino, donese dobrega plodu. Pripoznanje pa, ki se izreka našemu započetju, bodi snovateljem nove organizacije v vsopodbujo k intenzivnemu in vsrajnemu delu.

Naše mlekarstvo. Prejeli smo: V Trstu se je mnogokaj obrnilo na boljše, kar se tiče mlekarstva. Mlekarne, katerih danes že vse mrgoli, so bile Tržačanom, še pred malo leti nepoznana stvar. Mekaren imamo toraj v izobilici, žal, da niso vse v takem redu, da bi zaslužile ime mlekarne. Ker smo pa že z ustanovljenjem trgovin z mlekom posnemali naše severne sosedo, upamo, da se bo posnemalo iste tudi kar se tiče uprave in posebno še čistosti. To smo omenili le mimogrede, kajti naš namen je spregovoriti par besedi na drugo stran. Vkljub velikemu številu mlekar, prihaja dan na dan v Trst stotine mlekaric iz bližnjih in daljnih krajev.

Osobito se pečata z mlekarstvom Kras in bližnja Istra. Ko opazujemo te trume naših žena in deklet, ki prihajajo po 3—4 in več ur daleč z enim ali več vrči mleka, se nam te sirote smilijo. V letu trpe neznosno vročino, v zimi pa čisto grozen mraz. Skupiček ne more biti bogve kako velik, osobito, ako pomislimo, da morajo te žene tudi kaj povziti in pa da za onih par kronic, ki jih morda služijo vsaki drugi dan — zanemarjajo vsa opravila v hiši in na polju.

Kar je bližnjih mlekaric (tržaška okolica), naj bi še bilo, saj te nimajo daleč in je tudi mnogo takih, ki nimajo, ali imajo le malo zemlje za obdelovati.

Druga pa je za one, ki je prihajajo od daleč.

Ne bi bilo morda umestno, da bi se naše mlekarstvo organiziralo, da bi na Krasu in v Istri ustanovili mlekarne zadruge, v katere bi prodajali mleko? Recimo, da bi prejeli par novčičev manje pri litru, toda, koliko bi ženske zaslužile doma, mesto da iz gubljajo cele dneve in se mučijo po vročini in mrazu. Govorilo se je nekaj o neki mlekarški zadruzi na Krasu, toda stvar ni lahko izvedljiva. Podjetnosti je premalo in tudi pomankanje vode bi delalo precejšnje poteškoče. Vsekako bi pa bilo vredno, da bi se stvar pretresovala, bi li ne bilo dobro ustanoviti mlekarško zadruzo tam kje pri Tomaju ali Dutovljah. Tudi v Dekanih bi bilo po našem menjenju dobro, ko bi ustanovili mlekarško zadruzo. Tam bi se lahko pomnožila živinoreja in tudi dobre vode je v okolici.

Čuden pojav v velikem kanalu. Kdor je včeraj okoli 1. ure popoldne šel čez rudeči most, je lahko videl ob obeh straneh mosta mnogo ljudi, ki so gledali proti vodi. Pod mostom se je pa nudil opazovalcu nenavaden prizor. Tržaška „mularija“ je namreč kar z rokami lovila male ribe (sardone), ki so v velikem številu kakor omamljene naglo plavale proti obrežju kakor da bi hotele ven iz vode, pri čemer so odpirale usta, kakor da bi hotele loviti sapo. Voda je bila belkastokalna ter je oddajala od sebe nekaj žveplen smrad. Kmalost pa ribe izginile, kajti crkale so ena za drugo ter se potapljale na dno. Ne moremo si misliti, kaj je bil vzrok tej nenavadni prikazni. Ustrezno bi nam bilo, ako bi mogel kak strokovnjak pojasniti ta pojav.

Druga telefonska zveza Dunaj-Trst. Ministerstvo za trgovino je dalo dovoljenje za drugo telefonsko zvezo Dunaj-Trst.

Tržaška tedenska statistika. Od 21.

do 27. julija se je v tržaški mestni občini

poročilo 19 parov. Rodilo se je 141 otrok in sicer 81 moških in 60 žensk; od teh 21 nezakonskih. Umrla je 71 oseb in to, 38 moških in 33 ženskih; od teh 13 izpod enega leta.

Glede umorov kočijažev.

C. kr. redarstveno ravateljstvo nam je včeraj uradno javilo, da je na podlagi vspehov poizvedeb dalo aretovati nekega človeka neke izven Trsta. Aretovali da je že izročen sodišču. Obenem da je odšel v dotični kraj neki tukajšnji viši policijski funkcionar, v svrhu dogovora z oblastjo dotičnega kraja. Dotičnika da je dalo redarstveno ravateljstvo aretovati, ker sumi, da je skriv na vmorih kočijažev. — To nam je redarstveno ravateljstvo sporočilo uradnim putem, a ni nam hotelo povedati ne imena aretovanega, in ne kraja, kjer je bil aretovan. Iz privatnega vira smo pa doznali že prej, da se je to aretovanje izvršilo v Gorici.

C. kr. redarstveno ravateljstvo nam je dalje sporočilo, da vidi z zadovoljstvom, da je začelo občinstvo slednjič pripoznavati težkoče v vršenju redarstvene službe na sploh, kakor tudi v vršenju službe posamičnih redarstvenih organov. V zadnjih časih da so bile od raznih oseb dane redarstvenemu ravateljstvu razne svote v svrhu, da se z istimi nagrade razni policijski organi, ki so si stekli posebnih zaslug na iskanju in najdenju raznih zločincev. Včeraj da je neki gospod — ki pa noče, da se ga imenuje — dostavil redarstvenemu ravateljstvu svoto 400 kron v isto svrhu. V pismu, s katerim je bila ta svota dostavljena policiji, je rečeno, da „darovalec želi, da bi se mu naši posnemovalci, ki bi tako dokazali, da je mej tržaškim občinstvom ljudi, ki umejo kako važno in obenem mučno je vršenje policijske službe.“

TRŽAŠKA MALA KRONIKA.

Tatovi — ali prazen strah? Predminolo noč so se prebivalci dvorca „Ofelia“ v Škorklji št. 238 alarmirali, češ, da so v dvorcu tatovi. Ni nam znano, iz česa da so to sklepali. Znano nam je pa, da so začeli vpiti na pomoč. Na to vpitje sta dva redarja, ki sta šla tam mimo, takoj prihitela in pozvonila pri vhodu v dvorec, a na njiju zvonenje se ni oglasil nihče. Videča, da jima nihče ne pride odpret, sta redarja preplezala zid in natančno preiskala vrt in hišo, a našla nista ničesar. Za tem sta šla na stražnico in tam javila o dogodku, a se stražnice je bilo o tem takoj obveščeno redarstveno ravateljstvo, ki je takoj poslalo v Škorkljo 2 policijska uradnika in z njima 17 redarjev in policijskih agentov, ki so preiskali ves okraj, ne da bi bili našli nikogar.

Glede javne varnosti nam sporoča redarstveno ravateljstvo, da patrolje redarjev na konjih pridno vrše nadzorovanje javne varnosti v bližnji okolici mesta. V ponedeljek po noči je ena teh patrolj aretovala pri sv. Andreju dva sumljiva človeka, in sicer 17-letnega Antona M. iz Poroča in pa 19-letnega Josipa T. iz Pazina. Istotako je neka druga patrolja redarjev na konjih aretovala 27-letnega Pavla T. iz Ogrske.

Poskus samomora. 24-letni bančni uradnik Ivan Krstnik W., stanujoči v hiši št. 21 v ulici dell'Acquedotto, se je včeraj ob 11. uri in pol predpoldne štirikrat vstrelil z revolverjem v glavo. Pozvan je bil k njemu zdravnik se zdravniške postaje, ki ga je dal nemudoma prenesti v mestno bolnišnico. — Sinoči o polnolunji je bil nesrečni mladenič vzlic težkim ranam še živ; a njegovo stanje je obupno.

V morje je bil padel predvčerajšnjim popoldne okoli 5. ure, in sicer v kanal pred cerkvijo sv. Antona novega 12-letni Maks H., ki je tam igral skakaje po čolnih. Neki redar ga je potegnil iz vode in ga odvedel na policijo, kamor so pozvali Maksovega očeta in mu izročili mokrega sina.

Micka kovačeva. 30-letni težak Emil R., ki prenočuje na ljudskem prenočišču v ulici Pondares, je bil predsinocnjim aretovan v neki krčmi v ulici sv. Mihaela. Aretovan je bil pa na zahtevo krčmarja Karola Z., kateremu ni hotel plačati kar je v krčmi popil in pojedel ter je poleg tega še razbil nekaj kozarcev, provzročivši krčmarju za 2 kroni in 20 stotink škodo. Emil R. se je upiral tudi redarjem, ki so ga aretovali. Pri držan je bil v zaporu.

Smešnica. Na ulici A.: „Kaj se ti je pa pripetilo, da gledaš tako preplašeno?“ — B.: „Bil sem ravno pri zdravniku!“ — A.: „Pa?“ — B.: „Odrezal mi je dvajset kron!“

Koledar in vreme. — Danes: Peter v okovih; Djedmir; Veka — Jutri: Alfonz; Bojan; Leposlava. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 21.5° Celzusa. — Vreme včeraj: popoldne dež, popoldne jasno; močan veter.

Društvene vesti in zabave.

Možka podružnica družbe sv. Cirila in Metodija na Greti priredi, kakor že naznanjeno v nedeljo, dne 11. avgusta 1907 veselic s petjem, tamburanjem, šaljivim srečolovom in igro na vrtu „Narodnega doma“ v Barkovljah.

Ob enem se odbor imenovane podružnice obrača do rodoljubnih src s prošnjo, da po svojih močeh prispevajo z darovi za srečolov. Darove je poslati v „Konsumno društvo“ v Rojanu.

Tamburaški odsek pev. društva „Kolo“ v Trstu naznanja slav. občinstvu, da priredi v nedeljo 18. avgusta t. l. tamburaški koncert na Kozini, na katerem bodo sodelovala tudi razna pevska

društva. Vspored in prostor objavi se pravčasno.

Odbor „Trž. podpornega in bralnega društva“ je sklenil, da se isto vdeleži slavnosti bralnega pevskega društva „Prešeren“ v Boljuncu korporativno se zastavo, na kar opozarja vse one ude tega društva, ki se želijo vdeležiti te slavnosti, naj se zberejo dne 4. t. m. ob 2. uri popoldne na kolo-dvoru državne železnice „Campo Marzio“; vlak odide ob 2. uri 26 m. iz Trsta.

Vesti iz Goriške.

Državni poslanec Štrekelj o svojem dogodku v gospodski zbornici. Omenili smo že kako so nekateri listi hoteli gosp. poslanca Štrekelja na zloben način izpostavljati javnemu zasmehu kakor kakovega narodnega bedaka, ker se je bil nekega dne pojavil v gospodski zbornici. Ves dogodek so tedencijozno spačili in zlobno razblinili. Sedaj se je oglašil g. poslanec sam in je v „Soči“ priobčil nastopno pojasnilo:

„Gospod Andrej Gabršček je prišel na Dunaj po važnih poslih. Med temi je bil tudi novi volilni red za našo deželo, kateri je bil sprejet v zadnjem zasedanju goriškega deželnega zbora na veliko škodo našega naroda s pomočjo glasov slov. klerikalnih poslancev. Istega dne je imela biti zadnja seja v državnem zboru. Ministri so imeli iti na počitnice in poslanci domov. Gospod Gabršček je želel, da govoriiva z ministrom o trdnjavi poslov Bienenrthom. Iskala sva ga po vsej parlamentni palači in zagledala ga v gospodski zbornici. Takoj sem stopil k njemu, par korakov daleč od vrat, in ga poprosil, ako bi mu bilo mogoče govoriti z g. Gabrščkom kakor predsednikom izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke za Goriško in z menoj v važnih in nujskih stvareh. Odgovoril mi je, da pride kmalu ven, kar je tudi storil. Najin namen je bil torej preprečiti veliko zlo in nesrečo, ki so jo napravili klerikalni deželni poslanci. Ker je bil zadnji čas in ker gre za čast in korist naše dežele, šel bi ne le v gospodsko zbornico, ampak tudi na višja mesta, čeprav bi bilo še bolj zabranjeno. Laž je, da bi se kedó smejal, kakor tudi, da bi me bil kedó iztirjal. Vsa zamuda v gospodski zbornici ni trajala več od ene minute; ko sem se vračal, me je nekdo vprašal, česa želim. Predstavil sem se mu in rekel, da sem imel pri ministru Bienenrthu važen posel.“

Iz pogovora, ki sem ga imel v tej stvari v poslanski zbornici z ministrom, sem posnel, da bo zakon najbrže sankcioniran, in sicer iz jedinega razloga, ker je slovenska večina poslancev, klerikalci, za ta zakon glasovala.

Iz tega pojasnila je razvidno, da je poslanec Štrekelj storil korak, radi katerega se ga je hotelo smešiti, plemenitim namenom, da odvrne od našega naroda na Goriškem zlo, pripoznano kakor tako po protestni akciji od strani obeh slovenskih strank. Zasluži-li potemtakem posl. Štrekelj zasmehovanje, pa bilo, da se je v skrajni sili zatekel kam, kamor je sicer zabranjeno iti nepoklicanim? Pravi slovenski rodoljub poreče, da ne zasluži zasmehovanja, ampak hvalo. Če ga pa nekateri vendar le hočejo smešiti, pišejo s tem le žalostno spričevalo o svojem lastnem rodoljubju!

Gostovanje členov slov. dež. gledališča iz Ljubljane v Ajdovščini. V ponedeljek dne 5. avgusta t. l. ob 8. uri zvečer bodo člani slov. dež. gledališča iz Ljubljane v dvorani g. Fr. Bratine v Ajdovščini predstavljali veselo igro v treh dejanjih: „Na letovišču!“

Vesti iz Istre.

V lajšanje bede v Istri. Poslanci Mandić, Spinič in dr. Laginja so v zbornici poslancev na Dunaju stavili nastopni nujni predlog:

„Se se ni prebivalstvo krajne občine Marezige, politični okraj Koper, opomoglo od nevolje, v katero jo je vrgla slaba letina vsled suše leta 1904 in katere nevolje ni mogla nikakor ublažiti neznatna svotica 2000 kron državne podpore — in zopet grozi sedaj temu prebivalstvu nova še groznejša beda.“

Z novim tekočim letom začele so nove nevolje za ta siromašni narod. Po dolgotrajni zimi in hudem mrazu uničena je polovica oljkinih stebel, ki so jih morali kmetje večinoma posekati in porabiti za kurjavo. Na onem, kar je ostalo od teh stebel zelenih, zmrznilo je listje in so odpadale vejice in so nove počele poginjati še le v kasni spomladi. Na ta način je uničen na preostalih oljkah ves prihodek vsaj za tri leta, dočim mine 10—15 let, predno začno roditi novo zasajene oljke.

Škodo na oljkah bodo trpeli prebivalci ne le neposredno, ampak tudi celo posredno. Ne le da ne bodo imeli skozi več let potrebne olja za lastno porabo, ampak jim je s tem zmanjkala ena glavnih hran za prašiče, ter ne bodo mogli raditi toliko prašičev, ki so si z njih mesom in slanino belili težaško hrano, na trgu zaslužili kak goldinar in od katerih so imeli izvrstnen gnoj, brez katerega ni vspeha v gospodarstvu.

Slaba je bila tam letina tudi na raznem sadju, a poznejša sadja sploh ne bo, ker je odpadlo radi suše. Črešenj, ki jih nekatera sela ob dobrih letinah imajo mnogo, letos sploh ni bilo. Rani grah in fižol stisnila je

v cvetu suša. Istotako ne bo breskev in smokev, katerim so mladike vsled hude zime odpadle ali se posušile. Turšice, ki je temu prebivalstvu vsakdanja hrana, ne bo niti za seme, ker jo je suša zalotila poprej, nego je začela delati klasje.

Nemile posledice hude zime in suše delujejo jako nepovoljno na živinorejo. Seno je pobrala suša in so posestniki vsled pomanjkanja krme prisiljeni mesarjem prodajati svojo živino izpod cene. Sena kupovati ne morejo, niti bi se jim to ne izplačalo, ker se za isto zahtevajo nečuvne cene, to je 6 kron za 56 kilogramov (stari cant) in to že sedaj, ko bi moralo biti toliko sene kolikor krme v izobilju. A kaj bo še-le kasneje, na jesen in bodoče zime?!

Jedini proizvod zemlje, ki bi mogel še preostati, bilo bi grozdje. Nu, ako se pomisli, da je filoksera že davno uničila vinograde in da je samo manjšina kmetov obnovila in le deloma svoje vinograde z ameriško trto, da se torej tam morejo le malo okoristiti z dohodkom od vina, in končno, da v oni občini, posebno v davčnih občinah Truške, Boršt itd. ne pridelujejo skoro nič vina, potem je lahko umljivo, da bi se ono prebivalstvo ne moglo za sedaj okoristiti niti od najboljše vinske letine.

Ni torej čudo, da ono prebivalstvo obupno pričakuje bodočnosti, ker gre nasproti večji bedi, nego je bila ona leta 1904, ako se mu ne ponudi izdatna denarna podpora in zaslužek na javnih delih.

Radi tega stavljajo podpisani sledeči nujni predlog:

Visoka zbornica izvoli skleniti: C. kr. vlada se pozivlja, da nemudoma dade prebivalstvu krajne občine Marezige, politični okraj Koper v Istri, izdatno denarno podporo za nabavo hrane ljudem in krme za živino ter da mu dade priliko zaslužka na javnih delih, osebno z gradnjo v tej občini toli potrebnih cest in poti.

V formalnem pogledu predlagajo, da se ta nujni predlog razpravlja z vsemi, po pra-

POSILANO*).

Na naslov vseh p. n. trgovcev in pekarskih obrtnikov v Trnovo-Bistriškem in Podgradskem okraju.

Čast mi je vsem Vam uljudno javiti, da sem z dnem 1. avgusta t. l. podal gospodu

Slavoj-u Jenko
v Podgradu

svoje zastopstvo za Podgrad in Trnovo-Bistrico s prav obsežnim okrožjem in da bodem v to svrhu vzdrževal svoje lastne zaloge v Podgradu in Trnovem-Bistrici.

Ker so moji izdelki prav izborni in splošno priljubljeni in pa, ker bode mojemu gospodu zastopniku mogoče, vsakega cenj. odjemalca točno in solidno postreči, pričakujem obilnih cenj. naročil, za katere se najtopleje priporočam ter beležim z

velespoštovanjem
Vinko Majdič
valjični mlin v Kranju.

*) Za članke pod tem naslovom uredništvo odgovarja le toliko, kolikor mu zakon veleva.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez
= vsake bolečine

v zobarskem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher
TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Tovarna pohištva

Aleksand. Levi Minzi

ulica della Zesa št. 46

ZALOGA:

Piazza Rosario št. 1

Katalogi načrti in proračuni

NA ZAHTEVO.

vilniku dopuščenimi krajsanji ter da se nemudoma napoti odboru za državne podpore prebivalstvu, trpečemu bedo vsled suše ali elementarnih nezdod.

Petindvajsetletnico svojega službovanja sta prošlega torka obhajala nadučitelja gospoda Ivan Kuret in Josip Valentič v krogu svojih tovarišev in ožjih prijateljev v gostoljubni obitelji Kuretovi v Dekanih. Vladalo je neobičajno veselje in pristrčna radost. Ob

tej priliki se je nabralo za učiteljski konvikt 5 kron 58 stot.

Slovenskih učiteljev maturantov iz leta 1882 je živih še 12 in sicer: Budal Jos., Kavc Ivan, Kenda Josip, Kuret Ivan, Luznik Vekoslav, Mahnič Karol, Mlekuž Karol, Martelanc Franjo, Požar Anton, Rudolf Ivan, Starc Jakob in Valentič Josip. Umrli pa so štirje, in sicer: Križnič Josip, Luvin Peter,

(Dalje na 4. strani)

Skladišče odlikovane tovarne glasovirjev

L. Magrini & Figlio

se nahaja sedaj

v ulici San Giovanni št. 14, I. nadst.

+ BARVE +

RAFFAELE SPAZZALI

TRST

via Cassa di Risparmio št. 11
ogel Via Nuova

Posebnosti:

+ OLJA +

Slikanje na emailu. — Povlake za

pode. Povlake za ladje, jahte itd.

+ POVLAKE +

Tržiška tovarna za olja, mazilo za vozove, kemiški proizvodi

Kollar & Breitner

Tovarne: Katram, Asphalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement, Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.

Grossol

za sedaj priznano kakor najbolje in najtrajnejše mazilo, ki ohranja nove in stare plasti na asfaltnih kartonih, skrilnih ploščah in vsakovrstnem lamarinu.

Asfaltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opolska olja, mast za stroje, masila za vozove, priznane in najboljše znamke (registrirane) mast za vagon, mast-vaselina za kože, mast za orožje, voščilo za čevlje itd.

Tovarna in pisarna v TRŽIČU (Montalcione) pri Trstu.

Pooblaščen pisarna inženjerja in civilnega geometra

G. A. Maglich-a

se je preselila z dnem 22. julija

v ulico San Nicolò št. 34

I. nadstropje.

Mnenje gospoda ces. svetnika Dr. W. Degré

DUNAJ.

Gospod J. SERRAVALLO

TRST

Potrjujem z veseljem, da sem rabil Vaše **ŽELEZNATO KINA-VINO SERRAVALLO** (Vino di China Ferruginoso Serravallo), toliko za svoje lastne otroke, kolikor v privatni praksi, in da sem imel izvrstne vspehe. Priporočal je bom pri vsaki priliki.

DUNAJ, 28. maja 1907.

Dr. W. DEGRÉ.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Najvsepejše sredstvo proti

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu

TEKOČINA GODINA

prirojena v Trstu Rafaela Godina, lekarna „Sila Madonna della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Jakoba in Josipa Godina, lekarna „Sila Iger“, Farmacia

Stacionarna stanica K 1-20. In Trstu se ne odstoplja manjše od 4 steklene proti polt. povzročijo ali proti antipicini polt. stanica 7 K Trstu polt. stanica in stanica

HOTEL BALKAN70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerno. Počakaj & Xugi**HOTEL BALKAN**

Rozman Nace in Volarič Hrabroslov. Splošna želja je, da bi se zgoraj navedeni še živeči tovariši dogovorili, kako in kje naj bi v teku meseca avgusta t. l. skupno praznovali petindvajsetletnico svojega službovanja. Na noge torej, predragi tovariši, da v veselem bratskem krogu še enkrat oživimo sladke spomine na brezskrbna dijaška leta, ter da se okrepmo in ponovno navdušimo za nadaljno uspešno delovanje v korist milega, a neuhvalnega nam naroda! Vsi nasveti v tej stvari naj se blagovolijo poslati gosp. Ivanu Kavs, nadučitelju v Smarji pri Ajdovščini, kateri je drage volje sprejel ves aranžma te pomembne 25-letnice.

Vesti iz Kranjske.

Čakalnica, čakališče, čakalice. — Z Bleda se nam piše: Na tukajšnji postaji državne železnice se nabijajo gornji trije napisi, to je za prvi razred „čakalnica“, za drugi razred „čakališče“, a za tretji razred „čakalice“. To izgleda, kakor da bi se hotel dotičnik, ki je te napise dal napraviti, delati norca iz našega jezika. Drugače se pa ne more tolmačiti tega, da je za vsaki razred napisana druga oblika namesto edine pravilne oblike „čakalnica“ za vse tri razrede. Naši domačini pa trpijo, da se na tak način mrcvari in smeši naš jezik. Malo več narodnega ponosa in odločnosti bi pač bilo tu na mestu. Otresimo se vendar enkrat naše suženjske narave, ter ne ponujamo narodnemu nasprotniku še drugo lice, ako nas je udaril po enem.

Razne vesti.

Dve deklici utonili. Iz Karlovca poročajo: V nedeljo popoldne se je šla rodbina tukajšnjega mestnega inženirja Poicia kopat v Kupo. Ker jim je bila globočina reke, kjer so se hoteli kopati, neznana bila bi kmalo vsa rodbina utonila. Obupani oče, ki je komaj rešil dve mali hčerki, opazil je, v kaki nevarnosti, da se nahaja najstarejša hči Božena, deklica 16 let in sestra njegove soproge Zora Šegavčič, deklica stara 19 let. Priskočil jima je na pomoč, a bilo je že prekasno in nesrečni oče bi bil kmalo sam utonil. Blizo ni bilo tedaj nobenega razum nesrečne matere, ki je gledala ta grozni prizor in neki vojak, ki si ni upal skočiti v vodo. Obe utonuli deklici so kmalo potem izvlekli iz vode. Ta nesrečni dogodek je vzbudil v vsem mestu veliko sočutje in žalost.

Tudi cesarica je slišala, česar ne bi smela slišati. Iz Berlina poročajo: Nemško cesarico je pred par dnevi dohitela ploha, ko se je v okolici vozila z avtomobilom, ter se je zatekla v neko kmetako krčmo. V veliki sobi je bilo polno kmetov, ki so na ves glas v navzočnosti cesarice zabavljali in psovali avtomobiliste, ki da jim povzročujejo toliko škode, posebno so se zaničljivo izražali o avtomobilistkinjah. Še le ko se je cesarica odkrila ter odložila pajčolan in vrhno obleko, so jo spoznali, toda bilo je prepozno, ker je že slišala, česar ne bi smela slišati.

Dragoceni zemljevidi. Leta 1901 so našli na gradu Wolfegg v Gorenjem Svabskem, sedežu kneza Waldburg-Wolfegg-Waldsee veliko dragocenost, katere ceno so se le nedavno spoznali. V Grajski knjižnici so našli znameniti Waldseemüllerjev zemljevid iz leta 1507, na katerem se v prvi nahaja ime Amerika. Neka londonska knjigotržnica je za ta in neki drugi zemljevid iz leta 1516, takozvana „Karta marina“, ponudila 60.000 funtov šterl. (1.500.000 kron). Mladi knez je baje voljan prodati oba zemljevida.

Kdo ne sme v Združene države. Glasom nove odredbe ameriškega urada za izseljence ne smejo biti pripuščeni na ameriška tla nastopnih vrst izseljenc: idioti, epileptiki, blazni, tuberkulozni, bolniki, ki imajo nalezljive bolezni, slaboumni, z eno besedo vsi oni, ki niso po svoji fizični naravi v stanju, da si samostojno služijo kruha. Nadalje niso pripuščeni: ki so bili kaznovani radi tatvine ali drugega zločina (izvzemši političnih), ženske, idioče za nemoralnim ciljem. V Ameriko ne smejo tudi poligami (ki imajo več žen), anarhisti in revolucionarji. Iz gospodarskih razlogov so izključeni berači in taki, ki bi utegnili pasti na breme državi. Prepovedano je končno izkrcanje otrok izpod 16 let, ako jih ne spremljajo roditelji. Vse te osebe bodo odbite, tudi ako poskušajo priti v Združene države s kopnega, od strani Kanade ali Meksike.

Uradnik 29 let star, v stalni službi, želi poročiti se z gospico 20—28 let staro, koja ima nekaj premoženja. Resne ponudbe pod „LJUBFZEN“ na „Inseratni oddelek Edinosti“. (883)

Mladenič išče za 25. avgusta meblirano sobo skupaj s hrano. Cena 70 kron. Ponudbe na „Inseratni oddelek Edinosti“ pod „HRVAT“. 882

Na prodaj je hiša s kmetijo v Štanjelu na Krasu. Obrniti se je na „Inseratni oddelek Edinosti“. 846

Mož triindevsetih let, ki je učil gimnazijo, kadetno, poljedelsko, vinarsko, sadjarsko in trgovsko šolo, vešč več ali manj slovensčine, srbo-hrvaščine, nemščine, italijanščine, francoščine in ruščine; šest let odvetniški uradnik, išče posla. — Naslov: A. Trobec, Sv. Ivan — Trst. 762

Psa braka istrske pasme, le dobrega, ne pod dve leti starega, kupi Ivan Ulepič, Rakek. 871

Družina v Gorici sprejme učence na stanovanje in hrano, z dobro postrežbo in pod dobrim varstvom. — Naslov: „Inseratni oddelek Edinosti“. 820

Za vsakovrstne naročbe mineralnih vod, obrnite se na centralno zalogo vseh naravnih mineralnih vod
Angelo Devetak — Trst
ulica Acquedotto 22. — Tel. 1448

Te dni se odpre zopet

GOSTILNA

(ROMEO FABBRI)

v ulici Rossetti št. 3

kjer se bo točilo izvrstna vina iz istrskih in dalmatinskih kleti in vedno sveže puntigamsko pivo. Domača kuhinja. Sprejmejo se tudi naročbe. Lokal je opremljen z največjo udobnostjo.

Za obilen obisk se toplo priporoča udani
NAJEMNIK.

Sobni slikar in lakirar GIORGIO PRIFTI, Trst

ulica San Michele št. 5

Slika sobe v vsakojakem umetniškem slogu, izvršuje tapetirarska dela s papirjem, prevzema dela novih zgradb. CENE ZMERNE

GIUSEPPE CRAMER — TRST

ulica Madonna del Mare št. 10. — Telefon 1949.

Kovač-mehanik, avtorizovani inštalator za vodo, plin, klosete in kopelji.

Prodaja mrežic za plin in v to spadajoče potrebščine.

Popravlja kolesa (biciklje) in šivalne stroje

CENIKI NA ZAHTEVO BREZPLAČNO.

Rodolphe Maas, Trst — ulica Farneto 38

Olje za stroje, cilindre, dinamo, motore itd.

posebno za žage na paro in mline.

Nitni bombaž za čiščenje strojev.

ZALOGA POHIŠTVA TOVARN**MIZARSKE ZADRUGE**

v GORICI-SOLKAN

TRST VIA DEI RETTORI (ROSARIO)

PODRUŽNICE: SPLJET, REKA

PALAČA MARENZI
TELEFON 1164**OBIŠČITE!!****Velika zaloga čevljev****Luigi Voltan**

TRST, ulica Barriera vecchia 33

Največa trpežnost in eleganca.

CENE ZMERNE.

Cene določene, da se ni bati konkurence.

Goriimenovana trdka izdela vsaki dan

500 parov čevljev

katere prodaja v svojih prodajalnicah. To je jasen dokaz, kako so cenjeni ti izdelki.

Delo popravljivo!

Izvršuje se popravljanja!

Jecljanje — Slabo izgovarjanje
bitro ozdravljeno. Specialna metoda. Resne garancije za najboljšo uspehe. Hitri kurzi za ozdravljenje se bodo držali v Trstu, ulica Porporella 5, Saldarini do 25. avgusta. — Upišite se se takoj. 865

Mirodilnica „All' Aquila nera“**Giuseppe Macorin**

Trst — Piazza Carlo Goldoni št. 6.

Skladišče mineralnih vod, parfimov, barv, čopičev in povlakov, Petrolej d v a k r a t
: : Kirurški potrebščine, gumijeve cevi, zdravilne kramenije, kemični izdelki, modra : : galica, žveplo, : : prah za skisano vino itd.

POZOR SLOVENC!

Podpisani naznanjam, da sem prevzel dobro znano gostilno

„Al Buon Ritrovo“

TRST, ulica Stadion št. 19, TRST s krasnim za zabavo jako ugodnim vrtom.

Točim istrsko in dalmatinsko vino prve vrste in Dreherjevo pivo.

Kuhinja je dobro preskrbljena z gorkim in mrzlim jelom.

Priporočam se slavn. občinstvu za obilen obisk

Svoji k svojim!
Andrej Furlan
lastnik.**SLIKAR - DEKORATER****Giuseppe de Franceschi**

Trst, ulica Boschetto št. 6

izvršuje vsakojako slikanje sob v različnem modernem skladu

Tapeciranje s papirjem.

DELO DOVRŠNO. CENE ZMERNE.

ANTON SKERL

mehanik, zapriščeni zvedeneo.

Trst - Carlo Goldonijev trg 11. - Trst

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Napeljava in zaloga električnih zvončkov, ljuž in prodaja gramofonov, zvonov in fonografov. Zaloga priprav za točiti pivo. Lastna mehanična delavnica za popravljanje šivalnih strojev, koles motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovarniških cenah. TELEFON št. 1734.

BOGOMIL PINO

bivši urar v Sežani

ima svojo novo

prodajalnico ur

v TRSTU

ulica Vincenzo Bellini št. 13 nasproti cerkve sv. Antona novega

Prodaja vsakovrstne ure in popravlja iste po zmernih cenah in z jamstvom.

DRUGERJA Josip Zigon ul. Casanova

Filijalka na Proseku št. 146

Izbor drog, barv, čopičev, pekosti parfumov, fin. mila. — Zaloga mineralne vode, voska za parkete, na mrzlo pripravljenega sirupa tamarinde, malinovec itd. itd.

F. Pertot urar

Trst, ulica Poste Nuove 9

Žepne ure najboljših tovarnih Najnovejša stenske ure. Izbor ur za birmo in za darila. Popravlja po zelo nizkih cenah.

Andrej Rudeš, mizar

in izdelovalec pohištva

(ulica Irene della croce 4, in ulica Scussa 8)

ima vedno v zalogi zakonske in obedovalne sobe najljubše in trdno delane v lastni delalnici.

Posebna izbira kuhinjske opreme.

Specijaliteta: OMARE-LEDENICE

Sprejemlje kakor koli naročilo za tu in za doma, kakor tudi poprave.

Velika zaloga istrijskega in dalmatinskega vina, belega in črnega iz najboljših klet, marsala l. vrste na debelo in drobno. Pošilja na dom brezplačno vsako količino, izven Trsta franko postaja Trst po konkurenčnih cenah. Ul. Giov. Boccaccio 11
FRATELLI de GIOIA, Trst

Odlikovana tovarna glasovirjev

E. Warbinek

Trst, Piazza Carlo Goldoni 12 (vogel Corso - Via Nuova)

Specijaliteta pianinov, glasovirjev svetovnih tvrdk Steinway in Jons v New-Yorku, Schweighofer itd.

Elekt. pianini, orkestroni, harmoniji

Izposojuje. — Menjuje. — Daje na obroke.

Popravlja. — Akordira po zmernih cenah.

Poprava in komisijska zaloga dvokoles pri

Batjel-u

GORICA, v. a. Duomo 3

Prodaja tudi na mesečne obroke Ceniki od Waffenrad, Dürkopp-Diana itd. franko.

